

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. **Ι. Μ.** Δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε γράφε καθαρότερα.—κ. **Μ. Αρ.** Τό σονέτο θέλει πολύ κινονικό μέτρο. Τό δικό σου έχει στίχους τῶν 13, τῶν 11 καί τῶν 9 συλλαβών, καί ὁ ἔρδος; στίχος χάνει τήν τομή στήν ἔχτη μέ προποροζύτονη λέξη, πού καθῶς εἶπαμε κι' ἄλλοτε ἀποτελεῖ εἶδος στίχου ἀπό δύο ἑξασύλλαβους. Ἀκόμα θά σου συστήσουμε νά βάλεις καί μιὰ ψύχα στίξη γιά νά εὐκολύνῃς τό διάβασμα καί τήν κατανόηση. Αὐτά τὰ ἑξωτερικά· μή καί στήν οὐσία τό σονέτο σου δέ μᾶς πολυαρέσει:

Ὁλόγυμο γιορτάζει τό φεγγάρι,
Λές' κι' εἶν' σεμνή χωριατοπούλα,
Ντυμένη μέ τὰ σύγνεφα παιδοῦλα,
Τά γυφασμένα ἀπό μετάξινο χορτάρι.

Πῶς ἡ ἰδέα πῶς γιορτάζει τό φεγγάρι σου φέρνει στή φαντασία τήν εἰκόνα μιᾶς σεμνῆς χωριατοπούλας ντυμένης μέ τὰ σῖνεφα; Καί τί εἶδος; σῖνεφα εἶναι αὐτά, πούναι ἑφασμένα ἀπό μετάξινο χορτάρι! κ.τ.λ., κ.τ.λ.—κ. **ΔΙ. Χρ.** Τίποτα δέ θεωροῦμε ἀνάξιο γιά νά τοῦ ἀπαντήσουμε. Ὅταν δέν ἀπαντοῦμε, σημαίνει πῶς ἡ δέ λαβαίνουμε, ἡ πῶς μᾶς παράπεσε στά χαρτιά μας. Αὐτό τό αἶσθημα πού ἔχεις, εἶναι φυσικό γιά ἕναν εὐγενικό νέο. Πρέπει ὅμως νά τό καταπολεμήσεις καί νά μὴ μένεις κλεισμένος στόν ἑαυτό σου, παρὰ νά συναναστρέφεσαι μέ τόν κόσμο. Ναί, εἶναι πολλές οἱ ἀσκήμιες καί πολλά ὄνειρα εἶναι τρέλες κι' ἐλπίδες; σέ μακρινούς παραδείσους πού κι' ἂν μιὰ μέρα θά τοὺς δεῖ ἡ ἀνθρωπότητα, ἐμεῖς δέ θά τοὺς δοῦμε. Ὅμως στό τέλος ὁ ἀνθρώπος, μέ τό πέρασμα τοῦ καιροῦ, ἀναγκάζεται νά συμβιβαστεῖ μ' ἕνα 30 ἢ 10 τὰ ἑκατό. Κι' ὅσο γρηγορότερο, τόσο τό καλύτερο! Τά γητέματα δεχτά.—κ. **Μ. Γ. Αθ.** Ὅχι καί τόσο καλό.—κ. **Β. Αλκ.** Χασμωδίες, στίχοι λαθεμένοι, νοήματα δίχως πολύ νόημα.—κ. **Γ. Ελ.** Εὐχαριστοῦμε. Τό «Σκιές» μᾶς θυμίζει ἀρεκάτῃ τήν «ὁδὸ Εὐσταθίου Ζάκα» τό βράδι μέ βροχή, μὰ κεῖνο τό «Πῶς σά νά φέρνουν φαίνονται κτλ. . . σά δαίγουν» ὄχι πολύ ὁμορφο. Τό ἄλλο κἀτι μπορούσε νά εἰπεῖ: μιὰ ἔχει μιάν ἀντίφαση: ἐνῶ, δηλαδή, λές νά σβόσουν τὰ φῶτα, προχωρώντας λές πῶς θές νά βλέπης τήν ἀλήθεια; πῶς; στά σκοτεινά;—κ. **Αλμ. Γ. Αντρ.** Εὐχαριστοῦμε γιά τές εὐχές σου, καί σου εὐχόμαστε ἐπίσης εὐτυχία.—κ. **Ε. Αλφ.** Τό «δεχτό» πάει νά πεῖ πῶς; μπορεί (δυννητικά καί ὑποθετικά) νά δημοσιευτεῖ. Ἐμεῖς πάλι ἀπό τὰ δεχτά παίρνουμε κάθε φορά ὅσα κι' ὅποια χρειάζονται γιά τό φύλλο. Αὐτό πού μᾶς στέλνεις εἶναι λειψό στά μέτρα, φτωχό σέ νόημα, κι' ὄχι πολύ φίνο στό αἶσθημα, ἀφοῦ ὁ λόγος εἶναι μάλιστα μέ μιάν ἀόματη παιδοῦλα. Οἱ σαρκινές ἀγάπες πολύ δύσκολες; γιατί πέφτουν εὐκολα στόν κινισμό.—κ. **Σμολ.** Πολύ καλό!—κ. **Π. Σκ.** Δέν τό καταλαβαίνουμε.—κ. **Χ. Παπ.** Εὐχαριστοῦμε πολύ γιά τό γράμμα σου· βέβαια πολύ χαίρομαστε πού βλέπουμε νά ξεπνάνε τό ἐνδιαφέρον γιά τὰ γράμματα καί στόν τόπο μας· γιατί αὐτό εἶναι σημάδι πολιτισμοῦ. Ἡ πρόξας σου εἶναι μιὰ περιγραφή πού θά μπορούσε νά ἔχει τή θέση της μέσα σέ ἕνα διήγημα. Ὅμως ἐτσι μονάχη δέ στέκεται. Πεζο τραγούδι βέβαια δέν εἶναι. Καί μιὰ λεπτομέρεια: τὰ πλατάνια τό χειμῶνα δέν ἔχουν φύλλα, καί δέ στεγάζουν ἀπό τή βροχή. Προσπάθησε ἀκόμα νά γράφεις πιά δημοτικά· λ. χ. τό καθαρευουσιάνικο «ἄξιον δημοσιεύσεως» Δέ θά τό πούμε «ἄξιο δημοσίευσης», ὅπως τό γράφεις, παρὰ «ἄξιο γιά νά δημοσιευτεῖ» ἢ καί «καλό γιά δημοσίευσμα».—κ. **Γ. Μ. Αλ.**

γαμε τὰ «Ἀν ακρεόντεια».—κ. **Κ. Μα.** Εὐχαριστοῦμε, ἐπίσης τὰ «τρισύλλαβα» ἔχουνε πάρα πολύ σκοτεινά νοήματα.—κ. **Κω.** Δέ μᾶς πολυαρέσει.—κ. **Περμ.** Κοίταξε νά λές πιά ἀπλά λόγια γιά τὰ πλά πράματα.—κ. **Ο. Στ.** Δέν τό κατακαταλαβαίνουμε.—κ. **Δ. Ἰωαν.** Λάθια δέν ἔχει· μὰ τοῦ λείπει ἡ καλλιτεχνική συγκίνηση. Τό αἶσθημα καί τό νόημα πολύ κοινά: Θέλει γυναῖκα!—κ. **Στ. Ι. Αμ.** Κακή στιχογραφία.—κ. **Ν. Μιχ.** Τό διήγημά σου εἶναι μάλλον ἡ ἰδέα ἀπό ἕνα διήγημα· δέ μῆς ἀφίνεις νά δοῦμε τίποτα πού νά γίνεταί μπροστά μας, καί γι' αὐτό δέ μᾶς συγκινεῖ, οὔτε μᾶς τραβᾷ τό ἐνδιαφέρον.—κ. **Κ. Δαρ.** Δυστυχῶς δέν ἔχουμε καί τόσο γερά μάτια, ὥστε νά τὰ βασιανίζουμε μέ χειρόγραφα γραμμένα μέ τόσο σκληρό μολύβι. Στείλε το γραμμένο μέ μελάνι.—κ. **Καστρ.** Ὁ κ. Ταγκ. σ' εὐχαριστεῖ.—κ. **Στ. Δερ.** Ὁ κ. Ἡλίας Π. Βουτιερίδης γράφει δράματα μέ «συνταγές» καί γιά τοῦτο πιτυχαίνει. Μὲ συνταγές γράφει καί τὰ ποιήματά του καί βραβεύεται στοὺς διαγωνισμούς. Πῶς ἔχεις τήν ἀπαίτηση νά ἔχῃσαι τίς «συνταγές» του (Μπαρμπής, Πρόδοξος τῶν ἐπιστημῶν κτλ. κτλ.) καί στίς κριτικές; του;

Ὅλοι οἱ Ἐπιθεωρητές, ὅλοι οἱ Καθηγητές, ὅλοι οἱ Δασκάλοι καί ὅλοι οἱ Δημοτικιστὲς πρέπει νά συστήσουν στοὺς μαθητὲς καί στίς φιλικές τους οικογένειες τό βιβλίον τοῦ Ἀδὸν Κιχώτη. Ἐκτός ἀπὸ τὴ φιλολογικὴν τοῦ ἀξία, ἐκτός ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν πρὸς σκορπᾷ τὸ διάβασμά του καὶ ἀπ' τὴν ἀνυπολόγιστον ὠφέλειαν πού ἔχει γιὰ τὸ Δημοτικιστικὸν ἀγῶνα, θὰ πάψουν πιά τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ διαβάζουν τὸν «Πειρασμόν», τὸ «Ναὺ Πίγκερτον» καὶ τὰ παρόμοια.

Ἐνας Ἐπιθεωρητὴς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τοὺς συντρομητὲς τῶν ἐπιυρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ πού καθυστέρουνε τὴν συντρομὴν τους, νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ γρηγορότερον, γιὰ νὰ μὴ βρεθοῦμε στὴν δυσάρεστη θέσιν νὰ πάψουμε νὰ τοὺς στέλνουμε τὸ φύλλον.

Χ. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & ΣΙΑ

τοῦ παιδιοῦ του ἀπὸ τοὺς ἐχτρούς. Χωρὶς ἄλλο, ὁ ἥρωας αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ λογαριασθεῖ γιὰ πνεῦμα ἀψηλὸ. Μὰ ποιὸς δὲν αἰσθάνεται συμπάθεια γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; πὺ φλογίζεται ἀπὸ τέτοιο πάθος καὶ τέτλια ἀγάπη γιὰ τὴν ἀλήθεια; Τὸ ρομάντζο αὐτοῦ Ρολλὰν εἶναι μοναδικὸ στὸ εἶδος του.

GRAZIELLA

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Στὴν περασμένη συγκέντρωση ἔγινε ἡ διάλεξις τοῦ κ. Β. Βλαδιανοῦ, γιὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Φοιτητικῆς Συντροφίᾳς καὶ ἀκολούθησε συζήτησις γιὰ τὰς μελλοντικὰς τῆς ἐνέργειαις. Ἀπὸ τὰ πρὸ σπουδαῖα πρὸς ἀποφασίστηκαν εἶναι 1) Νὰ διαμαρτυρηθῇ ἡ Συντροφία γιὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς «πρὸς καθορισμὸν τῆς γλώσσης κλπ.», καὶ 2) Νὰ γίνῃ ἐκκλήσις στοὺς ἐκδότας καὶ συγγραφεῖς γιὰ νὰ βοηθήσουν τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Φ. Σ., στέλλοντας τὰ βιβλία τους.

Τὴν Τρίτη (26 τοῦ Γεννάριου), στὴ Λέσχῃ τῆς Συντροφίᾳς (Κοραῖ 10 — Πανεπιστημίου) ὥρα 6 καὶ 1) 2 ὁ κ. Τέλλος Ἀγρας, ἀπὸ τὰ μέλη, θὰ ξανακάνει τὴν περσινὴν τοῦ διαλέξεσιν γιὰ τὸ Ζὰν Μορεάς, ἀναλύοντας περισσύτερον ὥρισμένα σημεῖα τοῦ ἔργου του.

Ἡ Λέσχῃ εἶναι ἀνοικτὴ στὸν καθένα πρὸς θάθελε νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διάλεξιν.

ΕΚΚΛΗΣΗ

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Πρὸς τοὺς Δογίους, Ἐκδότας, Περιοδικά, Ἐφημερίδας κλπ.

Ἡ Φ. Σ., ἀρχίζοντας τὸ σχηματισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης της, θερμοπαρακαλεῖ ὅλους, πρὸς θέλοντες νὰ ὑποστηρίξουν τὸ ἔργο της, νὰ τῆς στέλνουν (Σύστασις: ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 9. — ΑΘΗΝΑ) ἀντίτυπα ἀπὸ τὰς ἐκδόσεις τους.

Θὰ εἴταν περιττὸ νὰ τονιστεῖ πόσο μεγάλῃ ἐκδούλειψι θὰ προσφέρετε, πόσο θὰ βοηθήσετε στὸ δύσκολον ἔργο της τῇ Φ. Σ. μετὰ τὴν εὐγενικὰ σας αὐτὴν σύμπραξιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

Στὴ στήλῃ αὐτῇ παρακαλοῦμε ὅλους τοὺς ἀναγνώστες μας νὰ μᾶς βοηθήσουν.

Ἡ ἐκ τῶν μεταλλείων ὁμοῦ ἀπόδρασίς μου οὐσα ἀδύνατος, ΥΠΕΣΤΗΝ τὴν πενταετὴ καταδίκην καὶ κατόπιν ἐξωρίσθη εἰς Μπαρκουσίον, ἀπ' ὅπου ἐσκέφθη ν' ἀποδράσῃ διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπαναστατικῆς προπαγάνδας μου,

(Ἐφ. «Ἀθηναϊκὴ» 16 Ἰουλ. σελ. 3 στήλ. 2)

Ἐὰν δὲ πιστεύσωμεν τοὺς ἀγιογράφοις, τὰ αὐτὰ θὰ ὑποτιμηθοῦν ἀκόμη καὶ θὰ φθάσουν σχεδὸν ΠΡΟΠΟΛΕΜΠΩΝ ΤΙΜΩΝ.

(Ἐφ. «Πατρις» 16. 1921 σελ. 3, στήλ. 2)

... κατεσχέθησαν... μία σιγαροθήκη ἐπάργυρος, ΕΠΕΡΑΝ ΣΙΓΑΡΟΘΗΚΗΝ ΑΡΓΥΡΑΝ ΠΕΠΟΙ-ΚΙΑΜΕΝΗΝ....

(Ἐφ. «Καθημερινή» 14-1-20 σελ. 4 κολόνα 1)

Ἐπὶ δὲ τοῦ Καμπύλη Δημ. συλληφθέντος κατεσχέθη ἐν ὥρολογιον ἐπίχρυσον, καὶ ΟΣΤΙΣ ΕΧΡΗΣΙ-ΜΕΥΣΕΝ ὡς μεσίτης μεταξὺ τῶν διαρρηκτῶν καὶ τῶν πληρωσάντων 4 χιλ. δραχμῶν στρατιώτου Τσιρι-γώτου καὶ ναύτου Δανδόλου.

(Ἐφ. «Καθημερινή» 14-1-20 σελ. 4 κολόνα 1)

Τὸ Μέγα Κράστημα — Πλαίσια - Εἰκῶνες

Ὁ δὲ Προαστείου

Ἀναλαμβάνει τὴν μεγέθυνσιν ὁποῖα δὴποτε παλαιὰς φωτογραφίας εἰς φυσικὸν σχῆμα, ἡ τοῖ ἀπὸ 40X50 ἕως 100X180 τιμαὶ ἀπὸ 5 Δραχμῶν ὡς τὸ δεῖγμα σπεύσατε εἰς τὴν ΠΡΟΤΟΦΥΝΗ ΕΣΧΡΟΚΕΡΑΜΕΙΑ ΠΛΗΜΗΡΑ δειμῶνα πλαισίων -- εἰκόνων.

(Κατάστημα Ἀδελφῶν Θεομίδη, γωνία Αἰόλου - Σταδίου)

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος «Μουσικὴ» τοῦ κ. Ζαχαρία Μακρῆ, Στὰ Ἀρσακείου 13 — 15, συνεχίζοντας ἄς ὁμορφες ἐκδόσεις του, ἐξέδωκε τελευταίως καὶ ἓνα νέο τραγούδι τοῦ κ. Θ. Σκελλαρίδη, σὲ στίχους τοῦ κ. Ι. Πολέμη, τὸ «Ἀνάθεμα». — Τὸ «Ἀνάθεμα» διακρίνεται γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν γραμμὴν τῆς μουσικῆς του καὶ τὴν γλυκεῖαν τοῦ μελωδία.

ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Mercure de France (15 δεκέμβριον 1920) Ἀντὶ Φωνον: ὁ Φον Κλουκ καὶ ὁ Γκαλιένι. Ἐδμόνδου Μπαρτελεμύ: ὁ Ζυβενάλ καὶ οἱ γυναῖκες. Πιερ Κυλλάρ: στίχοι. Ζὰν Πιλίν-σκυ: τὸ κοιμισμένο νερὸ, νουβέλλα κλπ.

La revue Critique (10 δεκέμβριον 1920) Οἱ ἑλληνικὲς ἐκλογαὶ καὶ ὁ κ. Βενιζέλος τοῦ Ζὰν Λονιόν. Ἀντὶ Μπιντού: ἔχουμε θέατρο ἐθνικόν; Ἀντὶ Μπεσεράς: Βυζάντιον. Μωρίς ντὲ Νουαζέ: ἡ ὁμορφία τῶν ἱπποδρομιῶν κλπ.

Mercure de France (1 τοῦ γεννάριον 1921) Καν: Πόλ. Βερλαίν. Ὁμπιὸ: ἡ κυβερνήσις τῆς Χάβρης. Ναούμ: ἡ πριγκίπισσα τοῦ Τωριξ. Ζὰν Περιέ: τὸ γέλιο τοῦ Περσέα, ποίημα κλπ.

«Der Neue Merkur», Theresienstrasse 12, Μόναχο. Περιεχόμενα στὸ φύλλον τοῦ Γεννάριον 1921. Φερδ. Λιόν: Ἡ βάση τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς 1870—1914. Ἀρμίν Βέγγερ: Ὁ μικρὸς Χουσεῖν (διήγημα). Γουλ. Μάγερ Γκραφ: Ὁ κόκκινος τρελλός. Γιόχαν Μπέχερ: Νέα ποιήματα. Ρόμπερτ Βάλλερ: Ἀνὰ μελέτες κλπ. κλπ.

Revue Critique (10 τοῦ Γεννάριον 1921). René Μουα-λέσβ: καθημερινὰ σκόλια. Ἀντὶ Μονφόρ: παρατήρησις γιὰ τὸ Σιλβιανὸν ζήτημα. Ρενέ Πλανχόλ: ἡ νέα διαμάχη τοῦ ρομαντισμοῦ. Ἀντὶ Μπιντού: οἱ αἰώνιοι μῦθοι. Ἀντὶ Μαρτινὸ: κάποιες ἀναλαμπές κλπ.

La Vie Nouvelle (No 1 δεκέμβριον 1920) Χὰν Φόνερ: τομῶν μὴ συμβουλῇ. Ἀντὶ Σπρί: Σαμαέλ. Ρενέ-Μαρκ: Ἐρμάν: μπαλάντα τοῦ αὐτοῦ καλοκαυριοῦ. Φερνάν Δεσρέ: ἄνθρωποι, Μαρκέλ Λουμέ: ὁ γυρισμός κλπ.

La place de Grève (Γεννάριον 1921).

μικρά τραγουδάκια ζωηρά, κι από περιγραφές ποιητικές και του χωριού. «Τὰ δεκάστιχα γιὰ τὰ πουλιά» κ' «οἱ μικροὶ ἐπιτάφιοι» εἶναι τὰ ὁμορφώτερα καὶ τὰ πιὸ ἀπλά. Σ' αὐτὰ ἡ σκέψη τῆς ποιήτριας τρέχει λευτέρη κ' ἡ φαντασία τῆς δὲ βρίσκει κανένα ἐμπόδιο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ρίμας, γιὰ νὰ ξετυλιχτεῖ ἀπλή, φυσικὴ, γραφικὴ. Στὸ ποιήμα τῆς ὁμῶς «Ὁ κῆπος τοῦ Λαμαρτίνου» καὶ σὲ μερικὰ ἄλλα, ποὺ θέλει νὰ μιμηθεῖ τὸ στίχο τοῦ Φρανσὺ - Ζαμι καὶ τοῦ Ζαν Ρισπαίν, ἡ ρίμα δὲν πάει καθόλου καλὰ ἢ κι ἂν πηγαίνει, αὐτὸ κατορθώνεται μὲ τὴν παράβλεψη ὧν τῶν ἄλλων ποιητικῶν κανόνων. Ὑποδουλώνει τὴν ἰδέα, τὴ χάρη, κι αὐτὴ τὴν ἔννοια τοῦ τραγουδιοῦ, καὶ δὲ μένει πιὰ, παρὰ μόνο ρίμα, ρίμα... Βέβαια, ὑπάρχει μέσ' στὴ ρίμα μιὰ δύναμη, μιὰ ἔλξη μουσικὴ, μὰ ὁ ποιητὴς πρέπει μ' ὅλ' αὐτὰ νὰ προσέχει νὰ μὴν τῆς γίνεται καίγνιο. Ὁ ἀρτίστας δημιουργεῖ ἓνα ἔργο ἀρμονικόν, πλαστικόν, κ' εἶναι μόνος αὐτὸς κύριος νὰ διαλέξει τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ κατορθώσει τὸ τέλειο, μὰ ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ κυριαρχεῖ τῶν μέσων του, κι ἂν ἡ ρίμα ἐπιβάλλεται στὸ πνεῦμα του, νὰ ξαίρει νὰν τὴ μεταχειρίζεται σύμφωνα μὲ τὶς ἀνάγκες του κι ὅχι νὰ ὑποτάσσεται σ' αὐτὴν τυφλὰ καὶ νὰ γίνεται δοῦλος τῆς, ὅπως συμβαίνει σὲ πολλοὺς καὶ στὴν Ἀμαλία Μυρά.

— Ὁ κύριος Κλώντ Ἀνέ δίνει μέσα στὴν «Ἐπιθεώρηση τοῦ Παρισιῶν» μιὰ νέα μετάφραση τραγουδιῶν τοῦ Ὁμάρ Καγιάμι. Βεῖκε τὰ αὐθεντικὰ τετράστιχα τοῦ Πέρση ποιητῆ καὶ προσπάθησε, μεταφράζοντάς τα, νὰ κολουθήσῃ τῇ σειρᾷ τῶν περσικῶν λέξεων καὶ τῇ φόρμᾳ τοῦ στίχου. Νά, μερικὰ ἀπ' αὐτὰ, σὲ πιστὴ μετάφραση :

«Ὁ νόμος μου εἶναι τὸ κρασί κ' ἡ εὐδυνμία. — Θρησκεία μου ἡ ἀδιαφορία στὴν πίστη καὶ στὴν ἀμφιβολία. — Ρώτησα τὴν ἐρωμένη μου ποῦ εἶναι ὁ κόσμος: «Τί προίκα θέλεις»; — καὶ μοῦπε: «ἡ πρόσχαρη καρδιά σου εἶναι ἡ προίκα μου»

«Τὸ ρόδο εἶπε: «Τίποτα δὲν εἶναι πιὸ ὁμορφο ἀπὸ τὸ πρόσωπό μου. — Γιατὶ νὰ θέλει ὁ μυρεψὸς νὰ μὲ βρασάνιζει;» Καὶ τὰηδόνι ἀπάντησε: — «Ποιὸς δὲ γέλασε μιὰ μέρα καὶ δὲν ἔκλαψ' ἓνα χρόνον;»

«Ἀ, κι ἂς μπορούσα ἡσυχὰ νὰ ζήσω! — Ἀ, κι ἂς εἶχε τέλος αὐτὴ ἡ δημοσία! — Ἀ, κι ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς γῆς ἔπειτ' ἀπὸ χίλια χρόνια — ἂς εἶτανε δυνατὸ νὰ ξαναζήσω σὰν τὴ χλόη!»

— Σ' ἓνα ρομάντζο τῆς «ἡ Martjie Conin» ἡ κ. Μπέκερ μᾶς δίνει μιὰ σημαντικὴ μελέτη πάνω στὴν ἄγνωστή μας ὁλλανδικὴ ζωὴ, καὶ προσάπτων πάνω στὴν μουρξοαξία τῆς, τοῦ κέντρου αὐτοῦ τῆς κοινωνικῆς τῆς ζωῆς. Μὲ τὴν τρυφερὴ προσοχὴ καὶ μὲ τὴν χάρη ἐκθέτει ἡ κ. Μπέκερ τὸ ἐπεισόδιο, πάνω στὸ ὁποῖο στηρίζεται γιὰ νὰ μᾶς ξεσκεπάσει τὶς ἀρετὲς μὰ καὶ τὶς κακίες τῶν πατριωτῶν τῆς! Στὴν ἀρχὴ δηγιέται τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῆς οἰκογένειας τῆς ἡρώιδας, καὶ μᾶς κάνει νὰ ζοῦμε μαζὶ τῆς θελκτικὲς στιγμὲς. Ἐπειτα μᾶς φέρνει σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἀγαπημένες διασκεδάσεις τῆς κόρης, στὸ πατινάζισμα, ποὺ ἓνα μικρὸ σκουνοτούφλισμα γίνεται ἀφορμὴ νὰ γνωριστῇ μ' ἓνα νέο μεγάλῃς οἰκογένειας, τὸν Guus van Aeeteren. Τὸν συναντᾷ ὅστερ, ἀπὸ λίγες μέρες στὸ δρόμο, τὸν

ἀναγνωρίζει καὶ μιλοῦνε. Ἡ Martje ξαίρει πὼς αὐτὸ δὲν εἶναι καλὸ, μὰ καὶ πάλι ρωτᾷ τὸν ἑαυτὸ τῆς: «Μὰ καὶ σὲ τί εἶναι κακό;» Προσπαθεῖ νὰ τὸν ἀποφύγει, μὰ ἡ χάρη καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νέου τὴν τραβοῦν ἀθελά τῆς κι ὁλοένα. Ἐπειτα δὲν ἔχει καὶ μιὰ ἐπιβλεψὴ ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς. Ὁ πατέρας τῆς πεθαμένος, κ' ἡ μητέρα, ἀλκοολικὴ, δὲν ἔχει καμιὰ ἐπιβολὴ πάνω στὰ παιδιὰ τῆς ποὺ μολαταῦτα τὴ σέβονται πολὺ. Ἡ Martje καὶ ὁ Guus συναντιοῦνται συχνά. Αὐτὴ, ἀγνότατη, ἀιστάνεται πλείρια ἐμπιστοσύνη στὸ νέο, καὶ κείνος πολεμᾷ μὲ τὸν ἑαυτὸ του νὰ σεβαστεῖ αὐτὴ τὴν ἀγνότητα, μὰ τὸ κακό, μ' ὅλες τὶς προσπάθειές του γίνεται, κ' ἔτσι ἡ Martje γίνεται ἡ μικρὴ του φίλη. Τότε ἀρχίζει γιὰ τὴν κόρη μιὰ ζωὴ εὐτυχισμένη, ποὺ τὴν ἀναγκάζει νὰ λείπει ψέματα, ἀπειρα ψέματα, στοὺς δικούς τῆς. Μὰ αὐτὴ ἡ εὐτυχία εἶναι πρόσκαιρη, γιὰτὶ ὁ φίλος τῆς πρόκειται νὰ παντρευτεῖ. Τότε ἔρχεται ἡ τρελὴ ἀπελπισία, οἱ πόνοι καὶ τὰ βάσανα τῆς μικρῆς, ποὺ μόλις ἡ οἰκογενειακὴ καὶ ἡρεμὴ ζωὴ τῶν δικῶν τῆς τὴν καταπραΰνει. Ἐνῶς νέος τότε τῆς σειρᾶς τῆς, ποὺ κρυφὰ τὴ λάρτρει ἀπὸ πολλὴν καιρὸ, παρουσιάζεται κ' ἐπιμένει, μ' ὅλα τὰ αἷτια ποὺ μπορούσαν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν, νὰ τὴν παντρευτεῖ. Ἡ κόρη γράφει στὸ φίλο τῆς ἓνα χαριτωμένο γράμμα γεμάτο ἀφέλεια κι ἀγάπη, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ θυμηθεῖ τὴν ἀγάπη τους καὶ νὰν τὴ σώσει. Μὰ ἐκεῖνος ἀδιανοεῖται, κι ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ σκαντάλου, ἀφίνει νὰ γίνῃ αὐτὸς ὁ γάμος. Τὸ ρομάντζο ἐξασκολουθεῖ ἀκόμα λίγο, δείχνοντας τὴ νέα ζωὴ τῆς κόρης, καὶ τελειώνει μὲ τὸ θάνατο τῆς μητέρας, μὲ τέτιες εἰκόνες καὶ τόσο ζωηρὲς καὶ φυσικὲς περιγραφές, ποὺ σπάνια συναντᾷ κανεὶς ἐνωμένα σὲ ὅλα τὰ μεγάλα ἔργα. Κι ὅλες αὐτὲς οἱ ἀρετὲς, μὲ μιὰ γλώσσα ἀπλὴ καὶ λεπτὴ, κάνουν τὸ ἔργο αὐτὸ τῆς κ. Μπέκερ ἓνα ἀπὸ τὰ ὁμορφώτερα ποὺ ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἡ σημερινὴ ὁλλανδικὴ φιλολογία.

— Πολλοὶ περιμέναν τὴν ἐκδοσὴ τοῦ νέου ἔργου τοῦ Ρομαίν Ρολλάν ὁ «Κλεραμπὺλ», πιστεύοντας πὼς μέσα σ' αὐτὸ βρίσκεται ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ συγγραφέα ἢ ἡ γενικὴ του ἐξομολόγησις. Δὲν πιστεύω ὁμῶς νὰ εὐχαριστήσῃ, γιὰτὶ κι αὐτὸ τὸ βιβλίο εἶναι ὅπως καὶ ἄλλα του ἓνα ρομάντζο ποὺ ὁ πόλεμος καὶ οἱ ἀνθρωπιστικὲς ἀρχὲς τοῦ δίνουν τὴν ὑπόθεσις. Βέβαια, μέσα σ' αὐτὸ βρίσκονται χυμένες ὅλες οἱ ἰδέες τοῦ συγγραφέα, μὰ ὅλες αὐτὲς εἶναι δοσμένες σ' ἓνα ἀνθρώπο ποὺ κουνιέται καὶ ζεῖ καὶ ποὺ δὲν τοῦ εἶναι καὶ τόσο εὐκόλο, ἂν ὅχι ἀδύνατο, νὰν τὶς ἐφαρμόσει. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποιητὴς, ἰδεαλιστὴς καὶ ἀνθρωπιστής, στέλνει τὸ γιό του στὸν πόλεμο καὶ πηγαίνει κι αὐτός, μ' ὅλα του τὰ χρόνια, νὰ ὑπηρετήσει βοηθητικός. Μιὰ σφαῖρα σκοτάνει τότε τὸ γιό του, κι αὐτός, ἀνοίγοντας γιὰ πρώτη φορὰ τὰ μάτια στὴν ἀλήθεια, ἀπὸ τὴν ἀπάτη ποὺ εἶτανε βυθισμένος, ἐπαναστατεῖ. Γυρίζοντας στὸ Παρίσι, γυρίζει στοὺς δρόμους καὶ μίλει κατὰ τοῦ πολέμου καὶ κατὰ τῆς ἰδέας τῆς Πατρίδας, σταματώντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ δείχνοντας γι' αὐτοὺς λύπη καὶ οἶκτο βαθύ. Τὸν προγκάρουν, κι αὐτὸς ἐκπνέεται μὲ τοὺς δολοφόνους του, καὶ σὲ μιὰ συμπλοκὴ σκοτώνεται ἀπὸ ἓνα φανατικὸ πατριώτη, ποὺ νομίζει πὼς ἔτσι ἐξοικονομεῖ τὸ θάνατο

φωική συνέντευξη, ώνόμασε και τόν Πολίτη δημοτικιστή, είδαμε τὸ γέρο Πολίτη νὰ θγεῖ σὲ μιὰν ἄλλη ἐφημερίδα καὶ σχεδὸν μὲ ἀγανάκτηση νὰ δηλώσει πὼς κακὰ κάνουνε ὅσοι τὸν υπολογίζουνε γιὰ δημοτικιστὴ. Τὸ σφάλμα εἶτανε δικό μας. Γιατὶ ὁ Πολίτης εἶναι ἀλήθεια πὼς ποτὲ δὲ στάθηκε δημοτικιστὴς. Γιατὶ τώρα ἄφηνε νὰ τὸν νομίζουνε δημοτικιστὴ, αὐτὸς εἶναι δικὸς του λογαριασμός. Δημοτικιστὴ τὸν παρουσίαζε ἡ λαογραφικὴ του ἐργασία, ὅπου καὶ ἡ δημοτικὴ γλώσσα δειχνότανε σὰν ἓνα φυσιολογικὸ στοιχείο, καὶ αὐτὸς ἄφηνε χρόνια νὰ καλλιεργεῖται αὐτὴ ἡ πλάνη, σ' ἐποχὴ πού κ' ἐμεῖς, ἔχοντας ἀνάγκη ἀπὸ κάποια εἶδωλο γιὰ νὰ τυνώσουμε τὸν ἀγῶνα μας, δὲν εἴχαμε τὸν καιρὸ ἢ τὴ διάθεση νὰ κοιτάξουμε ἀπὸ κοντινέρα τὸ σοφὸ ἐπιστήμονα, καὶ ἀπὸ τὴ γλωσσικὴ του

πλευρά. Ἄν τότε, σὲ στιγμὴ δικαιολογημένης ἀγανάκτησης, μπορεῖ νὰ κικράναμε τὸ δάσκαλο, τοῦ ζητοῦμε τώρα συγώρεση. Μὰ ἡ λύπη μας εἶτανε τόσο μεγάλη, ὅση κ' ἡ ἐκπληξὴ μας. Τώρα, πού ψυχραιμότερα κρίνουμε τὰ πράματα, βρίσκουμε πόσο ἄδικο εἴχαμε νὰ θυμώσουμε. Ὁ Πολίτης ἀνῆκε σὲ ἄλλη ἐποχὴ. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του θὰ εἶτανε ὑπερβολικὴ ἀξίωσή μας νὰ ζητήσουμε περισσότερα. Ἄν δὲν ὑπερέτησε τὸν ἀγῶνα μας ἄμεσας, τὸν ὑπερέτησε ἔμμεσα. Τὰ ἔργα του, πού εἶναι τυπωμένα στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Μαρασλή, βρίσκονται πάντα μπροστά μας γιὰ νὰ μᾶς θυμίζουνε πὼς ἡ δημοτικὴ μας γλώσσα δὲν εἶναι διαφθορά, παρὰ γνήσιο παιδί τῆς ἀρχαίας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΙ ΦΡΑΤΖΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ

Ἀγαπητὲ Νουμά! Κάποιος συμπατριώτης μου, ποῦρχενε χτές μὲ τὸ κατὶ τοῦ καπετὰ Νικολῆ, μοῦπενε πὼς κάποιος φίλος του στὴν Ἀθήνα, πού ξέρει, λέει, τὰ ἱταλικά, διάβασένε σὲ μιὰ ἱταλικὴ φημερίδα κατ' αὐτοῦ ποῦ μοῦκανε πολλὴ μεγάλῃ ἐντύπωση. Ὁ λόγος ἦτανε γιὰ τὸν Πάπα· μὰ ὄχι γιὰ τὸν πάπα τῆς Ἀθήνας, πού λέαμε τὴν προπερασμένη βδομάδα, μόνε γιὰ τὸν Πάπα τὸν ἀληθινὸ τῆς Ρώμης. Μοῦλένε λοιπὸ πὼς ὁ Πάπας τῆς Ρώμης εἶχενε μοιράσει ἴσαμε τίς εἰκοσιδύο τοῦ Δεκέβρη ἀλὰ φράγκα, τοῦ περασμένου χρόνου, ἑκατονταξηνταεπτὰ ἑκατομμύρια τετρακόσες ἑβδομηνταεξὲς χιλιάδες λιρέτες, (ἐξὸν ἀπὸ θρόφωμα καὶ ρουχικά) γιὰ τὰ φτωχὰ παιδιά τῆς Εὐρώπης, πού, λέει, σὲ πολλὰ μέρη βρίσκονται σὲ πάρα πολλὴ μεγάλῃ στέρηση καὶ ἀνάγκη, χάρη στὸ μεγάλο ἀπολυτρωτικὸ, μαθὲς, πόλεμο τῆς χριστιανοσύνης. Κ' ἔστειλένε, λέει, σὲ διάφορες χῶρες: Στὴ Γερμανία, τὴν Αὐστρία, τὴν Πολωνία, τὴν Οὐγγαρία, Βορεινὴ Γαλλία, Βορειοδυτικὴ Ἰταλία, Νοτιοσλαβία.

Τὸ πρῶμα μοῦκανε μεγάλῃ ἐντύπωση, καθὼς σοῦπαγιατὴ ἔλεα, πὼς, ἐπειδὴ οἱ Φράτζοι εἶναι, λέει, φράτζοι, δὲ θελ' ἀκολουθοῦσανε τίς ἐντολές τοῦ Βαγγέλιου, ὅπως κάνουμε τοῦ λόου μας οἱ ὀρθόδοξοι. Μὰ τώρα ἀρχινᾶω νὰ λέω πὼς θελᾶταν ἴσως καλὰ νᾶκανεν κάτι τέτοιο κ' ἡ δικιά μας ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία, καὶ νᾶφινένε σ' ἄλλους τὴν ἐθνικὴ καὶ τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ καὶ τοὺς πολέμους ἐθνουςιασμοὺς....

Ὅμως, ἴσως καὶ νᾶχω λάθος. Γιατὴ τοῦ λόου σας, στὶς μεγάλες πολιτεῖες, πού παίρνετε καὶ πατέντες γιὰ τὰ γράμματα καὶ τίς τέχνες, μπορεῖ νὰ ξέρετε περισσότερα ἀπὸ μᾶς τοὺς χωριάτες. Τώρα, ἂν ὁ Χριστὸς παράγγειλένε νᾶγαπιούμαστε, μπορεῖ καὶ νᾶνα χωριστὸς λογαριασμός.

Δικός σου πάντα:

Ο ΜΑΣΤΡΑΓΑΛΙΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

«Οἱ Ἀπουάνοι» τοῦ Γ. Βρισημιτζάκη.— Ὁ «Διαβάτης» τοῦ Δ. Δανάη.— «Στὸ ρυθμὸ τοῦ κουπιού» τοῦ Κ. Σιούρνεν.— «Τὰ Γυμνά τοῦ Ἀγγελοῦ Δόξα».

— Ὁ Γ. Βρισημιτζάκης, μέσα σὲ 89 σελίδες κλείνει ὅλη τὴ χαρακτηριστικὴ ζωὴ τῆς Ἰταλικῆς Ἀπουας, πού ἡ ἀπαλὴ τῆς πλῆθη, στεφανωμένη μὲ τὸ γλῶσσο καὶ τὸ κύμα, ἔγινε γεννήτρα μιᾶς ἀπλῆς ὅσο καὶ βαθιόψυχης τέχνης. Ὁ κ. Βρισημιτζάκης ἐτοιμάζει τώρα τὴν ἔκδοσιν μνημιαίου λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ στὴν Ἀλεξάνδρεια μὲ τὸν τίτλο «Ἀλὸς», μὲ κριτικὴ, ποίηση, τέχνη, βιολογία, αἰσθητικὴ, καὶ φιλολογικὴ ἐπιθεώρηση.

— Ὁ «Διαβάτης» τοῦ Δ. Δανάη, δραματικὴ ζωντανιά, μὲ ἀλληγορία καὶ μὲ μυστικισμό, φανερώνει μιὰν ἰδιαίτερη πρωτοτυπία τοῦ νέου συγγραφέα, πού δὲν πῆρε ἀκόμα τὴν τελειωτικὴν τὴν ὄψη.

— Πρωτοφανερώτος ποιητῆς ὁ Κ. Σιούρνεν, θέλει νὰ δώσει ζωὴ στὴν παρατημένη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν μας ἐπικὴ ποίηση, καὶ πασχίζει νὰ τὴν ἀναστήσει μὲ τὰ ἑλληνικὰ παραμῦθια καὶ τίς λαϊκὰς παραδόσεις. Ἡ τέχνη του φαίνεται ἀξιοπρόσεκτη καὶ τὸ θέμα του «Ὁ γιὸς τοῦ ψαρά κ' ἡ ἀλλὰ βασιλοκόρη» τὸ μεταχειρίζεται μὲ ἀληθινὸ ἐπικὸ τόνο.

— Τὸ βιβλίον τοῦ Ἀγγελοῦ Δόξα «Τὰ Γυμνά», μᾶς φανερώνει τὴν προσπάθεια τοῦ ποιητῆ νὰ ἐκφράσει ἐμπρεσιονιστικὰ μιὰ ἐρωτικὴν τὴν ἱστορίαν. Παρατηροῦμε ἀκαταστασία καὶ στὸ στίχο.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὰ τραγούδια τῆς Ἀμαλίας Μυρά.— Νέα μετάφραση τοῦ Ὁμῆρος Καγιάν.— Ἐνα Ὁλλανδέζικο ρομάντζο.— Τὸ νέο βιβλίον τοῦ Ρομὰν Πολλάν.

— «Οἱ βουκολικοὶ τοῦ θέρους», ὅπου κλείνει ἡ κ. Ἀμαλία Μυρά τὰ καλύτερά της ὄνειρα καὶ τίς πρὸ θυμὸς καὶ ποιητικὰς τῆς σκέψης, ἀποτελοῦνται ἀπὸ